

Zatčení a soud

Převod materiálu

Iva Květonová

Pořadí v lekci

44

Téma

Ježíšova cesta je cestou věrnosti v utrpení.

Cíle

- Ježíš je jako ten dobrý pastýř, který kvůli nám lidem jde pokorně cestou utrpení a nespravedlnosti, pro naši záchranu.
 - Dítí společně s Ježíšem projdou jeho cestu utrpení.
-

Pro učitele

Poznámky k příběhu

Osoby

- Zástup — zřejmě nejde o regulérní chrámovou stráž, ale spíš o nějaké improvizované přepadové komando. Matouš udává jejich zbrojní výbavu — meče a hole.
- Jidáš — opřít je zde zděrazňováno, že jde o jednoho z Dvanácti. Ježíše nezrazuje někdo cizí, ale jeden z vlastních, nejbližších. Jidáš dostal svému slibu, který dal před pár dny velekněží, že Ježíše zradí. Ježíše označuje polibkem, což působí velmi paradoxně. Polibkem zrazuje, ale zároveň vyjadřuje úctu a respekt. Označení polibkem poukazuje také na to, že přepadové komando Ježíše nezná, neví, jak vypadá, potřebuje navigaci až do poslední chvíle.
- Velerada, synedrium — shromáždění zákoníků a starších, kteří měli na starost náboženské, správní a právní vedení židovského národa. Mělo si 71 členů. Při procesu s Ježíšem zřejmě nebyli přítomni všichni členové. Synedrium nemělo hrdelní kompetenci.
- Herodes Antipas byl vládcem v Galileji a Pereji, podřízeným římské nadvlády Syn Heroda Velikého. Byl vychován v Římě. Žil asi 20 př. Kr. — 39 po Kr. Později byl odsouzen do vyhnanství. Nechal popravit Jana Křtitele. Na velikonoční svátky přijel do Jeruzaléma. Protože byl vládcem v Ježíšově rodišti, považoval Pilát za povinnost předat Ježíše do jeho rukou. Tohoto gesta si Herodes považoval.
- Pilát — politický zástupce, místodržitel římské vlády v Judsku. Sídlní v Cesareji a Jeruzalém ponechával spíše ve správě velekněze. Na svátky však přijížděl spolu asi s pěti sty vojáky, protože v Jeruzalémě během svátků vzrostl počet obyvatel zhruba na čtyřnásobek a bylo potřeba místo zabezpečit proti případným nepokojům.
- Barabáš — zřejmě protiřímský povstalec. Zvyk propustit vězně je doložen v Mišně — sbírce rabínských komentářů a výkladů Zákona uzavřená na konci 2. století.
- Lid — Není jasné, kdo všechno tvořil lid. Velekněze a členové rady jsou jmenováni zvlášť. Mohlo by jít o lid, který čeká na každoroční amnestii. Každopádně jde o lid nějak ovlivněný jeruzalémskou aristokracií, tj. velekněžími, židovskými radami.

- Zat?ení Ježíše se odehrává v noci, za tmy. Jako by tma m?la schovat jakousi neregulérnost tohoto ?inu.
- Soudní proces za?íná ráno, za sv?tla. Denní sv?tlo má osv?tlit oprávn?ní no?ní akce a vyjevit d?kazy, které ospravedl?ují její regulérnost.

Místa

- Getsemanská zahrada: zahrada na úpatí Olivové hory. Jméno Getsemane znamená v p?ekladu „lis na olej“. Lis byl z?ejm? v n?jaké prohlubni, takže to bylo vhodné místo, kde se dalo schovat, kam jen tak nikdo nep?išel. Nevíme, zda Jidáš došel spolu s u?edníky na ono místo a pak se vytratil, nebo o n?m v? d?l dop?edu jako o smluveném místě.
- Velekn?z?v d?m — Ježíš je okamžit? odveden tam, odkud vzešla iniciativa k jeho zat?ení.
- U Piláta — šlo z?ejm? o místodržitelství palác, který využíval ke svému pobytu ?ímský místodržitel, který se zdržoval v Jeruzalém? pouze po p?echodnou dobu, v našem p?ípad? b?hem velikono?ních svátk?.
- U Heroda — ani Herodes nepobýval v Jeruzalém? trvale, dorazil pouze na svátky. I on m?l ve m?st? sv ?j palác. Ježíš musel být b?hem svého soudu doslova vlá?en od paláce k paláci. Ulice m?sta byly b?hem svátk? p?epln?né poutníky. Muselo trvat n?jakou dobu, než se dav s Ježíšem ulicemi p?esunul.

Úskalí

Pozor na to, aby p?íb?h v d?tech nevyvolal protižidovské myšlenky, tj. že za smrt Ježíše mohou p?ece Židé.

Odkazy

Mrázek, Jiří: *Evangelium podle Matouše*. Praha: Centrum biblických studií AV ?R a UK v Praze ve spolupráci s ?eskou biblickou společností, 2011.

Gastaldiová, Silvia — Musattiová, Claire: *Lidé Bible. Život a zvyky*. Praha: Kalich, 2011.

Linden, Nico ter. *Král na oslu. Vypráv?ní z novozákonních evangelií*. Benešov: EMAN, 2011.

Bureš, Jiří: *Ježíš p?ed radou, Pilátem a Herodem*. Dostupné z <http://goo.gl/YbhLLN>.

Kolektiv autor?: *Krédo. Katechetická p?íru?ka 2013/14*. Praha: synodní rada ?CE, 2014.

Šorm, Zden?k: *Ježíš p?ed radou, Pilátem a Herodem*. Dostupné z <http://goo.gl/WiOmTX>. (pracovní list)

Obrázky, omalovánky — <http://goo.gl/9eV0Us> (p?ed Pilátem), <http://goo.gl/n3pmnF> (polibek Jidáše), <http://goo.gl/pZUk72> (p?ed veleradou), <http://goo.gl/E34O22> (vjezd do Jeruzaléma), <http://goo.gl/kkaMrF> (v Getsemanské zahradě), <http://goo.gl/FXBzzm> (poslední ve?e?e).

Pro d?ti

Pro p?edškolní d?ti

Znáte p?íb?h o pastý?i, kterému se ze stáda zatoulá jedna ove?ka a on jde a hledá ji? Šplhá do kopce, rozdírání se o k?oví, má žíze?, hlad, ale nevzdává to a hledá tak dlouho, dokud ove?ku nenajde?

Ježíš je jako ten pastý?. Chce najít a zachránit všelijak ztracené lidi. Ale nemá to jednoduché.

Dál lze vyprávět pomocí postaviček Ježíše a obrázků nebo „vyprávěcích kamenů“. (Kameny si připravíte dopředu tak, že na prázdné obálky nalepíte spíše symbolické obrázky, pomocí nichž pak vyprávíte příběh, například, olivovník, palmová ratolest, dům, strom, měsíc, město, pouta, vánoční stromeček, koruna, kříž apod.)

Při tom hledání se dostává až do velkého města Jeruzaléma. Ví, že ho někteří lidé nemají rádi a že ho chtějí zavraždit. Se svými učedníky chce ještě společně u jednoho stolu oslavit svátky, jíst velikonočního beránka. Jenže jeden z těchto učedníků, Jidáš, se rozhodne, že Ježíše zradí. A právě, když se Ježíš modlí v Getsemanské zahradě, tak přijdou vojáci a zavraždí ho jako nějakého zločince. Pak ho zaveřejní soudit, to se zločinci dělá. Nejdříve si ho pozve židovská rada, pak zástupce římského císaře Pilát a taky místní král Herodes. Některým se Ježíš zdá docela nevinný, jiní by ho chtěli rovnou zabít. Nakonec musí rozhodnout Pilát. Ten se nechá přemluvit davem, který křičí: „Ukřižuj ho, ukřižuj ho!“ A tak Ježíše vydá, aby ho ukřižovali.

Aktivita

S dětmi můžete vyrobit jednoduchá pouta z černého papíru (podobně jako vánoční řetěz, spojit do kruhu), aby děti připomínala, že Ježíš byl na své cestě i zatčen a jako s vězňem se s ním jednalo.

Pomůcky: obrázky k příběhu (buď z obrázkové Bible, nebo například z naší nabídky), obrázkové kameny, postavička Ježíše, černý papír, nůžky, lepidlo.

Pro mladší děti

Pomocí například biblických postaviček, lego kostek, dřevěných kostek, různých figurek nebo obrázků si dopředu nachystejte příběh scén. Pokud možno, rozmístíte jednotlivé scény vždy kus od sebe, aby tvořily zastavení na cestě:

1. Ježíš a učedníci v Getsemanské zahradě
2. příchod komanda do Getsemanské zahrady
3. zasedání židovské rady
4. Pilát na trůnu
5. Herodes na trůnu
6. křičící dav

Jednotlivé scény budete spolu s dětmi procházet. Postavu Ježíše můžete přemisťovat z jedné scény do druhé. Příběh lze zdramatizovat také i tím, že první dvě scény nainstalujete někde, kde je tma, a osvítíte jen malou lampičkou.

Stalo se vám někdy, že vás někdo křivě obvinil? Nebo že jste dostali neprávem trest za něco, co jste ve skutečnosti neudělali?

Někdy se to stává. A třeba taky to, že to obvinění nemůžete vyvrátit.

1. Ježíše zekaly v Jeruzalémě těžké chvíle, při kterých byl sám, a mnozí se mu vysmívali a ubližovali mu kvůli něčemu, co neudělal. Ježíš se ale nebránil, nekopal vztekle nohama, nenadával, ale pokorně šel cestou utrpení. Dnes si část jeho cesty projdeme spolu s ním.

Ježíš se modlil k Pánu Bohu o samotě v zahradě plné olivovníků, které se říkalo Getsemanská. Byla už tma. Byl rád, že támhle opodál na něho čekají učedníci. Když k nim však přišel, uviděl, že usnuli. Říkal si: „Moc jsem si přál, aby tu byli se mnou, aby byli vzhůru. A oni si usnuli. Ani chvíli nemohli být se

mnou, abych se necítil tak sám.“

Ježíš se modlil k Pánu Bohu o samot? v zahrad? plné olivovník?, které se ?íkalo Getsemanská. Byla už tma. Byl rád, že támhle opodál na n?ho ?ekají u?edníci. Když k nim však p?išel, uvid?l, že usnuli. ?íkal si: „Moc jsem si p?ál, aby tu byli se mnou, aby byli vzh?ru. A oni si usnuli. Ani chvíli nemohli být se mnou, abych se necítil tak sám.“

2. V tu chvíli vtrhli do zahrady n?jací lidé. Vypadali dost nebezpe?n?. V rukou m?li me?e a hole. Koho tady hledají? A tak pozd? v noci! Tu se mezi ozbrojenci objevil Jidáš. Ten Jidáš, který pat?il k Ježíšovým u?edník?m tak jako Petr a Jan a Ond?ej. Pamatujete si na n?ho? Kde vlastn? celou tu dobu byl?

Jidáš p?išel rychle až k Ježíši a políbil ho na tvá?. Jako by tím všem nahlas ?ekl: „Tak tohle je ten Ježíš, pro kterého jste si sem p?išli.“

V tu chvíli ozbrojená banda obklí?ila Ježíše a hned ho vlekla pry?. U?edníci byli p?ekvapení. N?kte?í z nich k?i?eli. N?kte?í dostali velký strach.

Jeden vytáhl sv?j me? a vyk?ikl: „Ježíši, já t? ochráním!“

Ale Ježíš mu ?ekl: „Schovej ten me?!“ Nejspíš se necht?l bránit silou.

T?m, kte?í si pro n?ho p?išli, ?ekl: „P?išli jste na m? se zbran?mi jako na n?jakého zlo?ince. Mohli jste m? zatknout kdykoli b?hem dne, když jsem byl v chrám?. Místo toho jednáte pokoutn? ve skrytu tmy.“

Pak Ježíše odvedli.

3. Druhý den se na dvo?e jednoho domu v Jeruzalém?, kde bydlel hlavní kn?z, sešla židovská rada, takový soud. Ta m?la rozhodnout, co s Ježíšem bude. M?li celkem jasno. Ježíš je dost štvál. Už dlouhou dobu. D?lal po?ád n?co jinak, než byli zvyklí. A ješt? ke všemu se za ním táhlo ?ím dál víc t?ch, kte?í mu naslouchali a v??ili. Rada nepot?ebovala dlouho rozhodovat ani hledat pot?ebné d?kazy. Podle nich zasluhoval trest. Trest smrti. Jenže tehdy vládli v Palestin?, kde Ježíš žil, ?ímané. A tahle židovská rada musela ?ímského císa?e poslouchat a sama nemohla vynést nejvyšší trest. Proto odvedli Ježíše k Pilátovi, který císa?e zastupoval.
4. Pilát odpo?íval po snídani a sám pro sebe si ?íkal: „Pro? jsem rad?ji nez?stal v Cesarei? N?jaké židovské svátky m? v?bec nezajímají! Je tady hrozný hluk, be?í tu jeh?ata, která zabíjejí na tu svoji ve?e?i, v ulicích spousta lidí a kdo ví kolik z nich má n?co za lubem. A já abych dával pozor, aby se ve m?st? nic nestalo. A v?bec, ani chvíli odpo?inout se tu nedá, už zase n?kdo buší na vrata!“

P?edvedli p?ed n?ho Ježíše. Pilát se na Ježíše podíval a zeptal se: „Co je to za ?lov?ka?“ Za?ali ho obvi?ovat, že pobu?uje lid, nechce platit dan? císa?i a dokonce, že se prohlašuje za krále. Pilátovi ale p?ipadalo, že Ježíš nevypadá jako zlo?inec a král už v?bec ne. Spíš jako otrhaný ubožák. Dokonce se mu Ježíš zdál nevinný. „Co vlastn? chcete, vždy? tento ?lov?k neud?lal nic, za co by si zasluhoval trest?“

?lenové rady, kte?í Ježíše k Pilátovi doprovázeli, však na Piláta naléhali: „Je to bu?i?, p?išel z Galileje až sem.“

„Z Galileje ?íkáte?“ Pilát se v duchu zaradoval. „Tak to po?kat. Jestli je z Galileje, pak váš spor musí vy?ešit král Herodes, ten má Galileu na starost.“

Pilát měl radost, že má o starost mí? a že tu nep?íjemnost za n?ho vy?eší n?kdo jiný.

5. A tak Ježíše vlekli ještě p?ed krále Heroda. Herodes sed?l na tr?nu v královském paláci, tvá?il se veled?ležit? a neustále si uhlazoval sv?j zlatem vyšíváný pláš?. Den se jaksi vlek a tanec b?íšních tane?nic byl k uzoufání nudný. Do ob?da daleko. Takže, když mu oznámili, že k n?mu vedou v?zn? Ježíše, radostí na tr?nu posko?il.

„No sláva! Kone?n? n?jaké po?ádné pozdvižení. To je p?ece ten kouzelník, co vyšvihl už n?kolik parádních zázrak?!“

Herodes se t?šil na n?jaké výborné p?edstavení. Místo toho ale p?ed n?ho p?edvedli ?lov?ka, který vypadal otrhan?, t?lo samý šrám, na otázky neodpovídal. Ješt? ke všemu je to prý bu?i?, odmítá platit dan? císa?i a považuje se za krále. Za krále? Tahle troska? No to je vážn? k smíchu.

„Vezm?te ho zpátky k Pilátovi!“

6. A zas Ježíše vlekli. Zpátky k Pilátovi. Pilátovi se to moc nelíbilo. Necht?lo se mu ?ešit n?jaké náboženské spory a žabomyší války. Ježíš se mu zdál nevinný. Jenže lidé na nádvo?í paláce, kte?í se p?išli podívat, volali: „Pry? s ním, uk?ižuj ho!“

Pilát byl p?ekvapený, že lidé cht?jí Ježíšovu smrt. Vždy? Ježíš neud?lal nic, kv?li ?emu by m?l zem?ít. Nebo snad n?co p?ehlédl?

Dav ale stále víc k?i?el: „Uk?ižuj ho, uk?ižuj ho!“

Piláta napadla spásná myšlenka. O Velikonocích p?ece vždycky propouštím jednoho zlo?ince. Ve v?zení sedí Barabáš. To je hrozný lotr, dokonce vrah. Tak dám lidem na výb?r. Ježíše, nebo Barabáše. Ur?it? si vyberou Ježíše. A bude po problému.

A tak vyšel na balkónek a promluvil k lidu: „Dnes vám propustím jednoho zlo?ince. Mám propustit Ježíše, nebo Barabáše?“

A oni volali: „Barabáše, Barabáše!“ A nedali se upokojit. Pilát byl p?ekvapen nad silou davu.

Ješt? naposled se pokusit zlomit situaci a ?ekl: „Nechám Ježíše na míst? zbi?ovat a pak ho propustím.“

Ale dav za?al k?i?et ještě siln?ji, že to muselo být slyšet v celém Jeruzalém?: „Uk?ižuj ho, uk?ižuj ho!“

Pilát to vzdal. A tak nechal propustit Barabáše a Ježíše vydal k poprav?.

Pom?cky: biblické postavi?ky a figurky všeho druhu, obrázky.

Pro starší d?ti

Se staršími d?tmi si p?íbh?h nejprve společn? p?e?t?te z Bible. Následn? d?ti m?žete rozd?lit na skupinky. Každá skupinka si vyrobí z papíru jednu velkou postavu (pouze obrys) alespo? z papíru formátu A3. Z následujícího seznamu dostane každá skupinka p?id?lenou jednu postavu z p?íbh?hu (postavou m?že být i celá skupina, nap?. jedna papírová postava bude znázor?ovat komando, které p?išlo zatknout Ježíše) a k ní nakopírovanou ?ást textu, kde se postava vyskytuje. Do papírové postavy pak mohou d?ti zapisovat: charakteristiku postavy, jaké emoce v ní probíhaly, jakou roli má v p?íbh?hu, zda jednala proti Ježíši nebo pro Ježíše, co ji k tomu mohlo vést, co se nám na postav? líbí a co nelíbí, apod. Lze i malovat, nap?íklad atributy

postavy (Pilát — vavřínový vřec, Herodes — koruna, uředník — meř atd.)

Postavy k rozdřlení: přepadové komando, Jidáš, odvážný uředník, řidovská rada, Pilát, Herodes, stráž, skandující lid.

Vřstupy: práci skupinek si nezapomeřte vzájemně představit (třeba jen tím, ře autoři řeknou, co se jim na postavř líbí a co nelíbí).

Pomřcky: Bible, velké papřry (např. balicí papřr), nřžky, tuřky, fixy, pastelky.

Přesah

Odsoudit řlovřka není tak třžké. Druzí se nám soudí vlastně docela dobře a taky rychle. Pro svoji jinakost, odlišnost, vybořování z toho, co považujeme za normu. Jak řasto se v našich soudech rozhodujeme jen podle toho, co jsme odkudsi slyřeli, co nám někdo „nakukal“? Jak řasto podle toho, co o daném řlovřku opravdu víme? Dokážeme vidřt jen následky, nebo taky přihlédnout k přířinám? Mřli bychom sami pro sebe vřbec nřjakou nadřji, kdyby Břh jednal jako my?

Přispíváme i my dnes nřjak k Jeřřřovu odsouzení jako ten dav? Třeba tím, ře ho neposloucháme, ře neřijeme podle jeho uření, ře jsme na sebe zlí?

Liturgie

Přsnř

Svřtá: 68 — *Hle, jak trpřl*; 366 — *Vedou tř v poutech*; 348 — *Ty víř*; 267 — *Proř jen mlřřř, Pane*; 269 — *Proř pro Krista nemřli mřsta*

Biblickř texty k zapamatování

Mnoho zla dolřhá na spravedlivřho, Hospodin ho vřak ze vřeho vysvobodř. (Ř 34,20)

Odsoudili jste a zahubili jste spravedlivřho; a on se proti vřm nestavř. (Jk 5,6)

Modlitba

Boře, prosřme, dřevej nám moudrost, kdyř se rozhodujeme, co je dobře a co řpatně. Prosřme, dřevej nám odvahu pomoci, kdyř někoho nespravedlivř obviřujř, kdyř se někomu posmřvají. Amen.

Cřlová skupina

[řkolní](#)

[Předřkolní](#)

Katechetické cykly

[Cřrkevní rok](#)

Třma

[Velikonoce](#)

Biblický odkaz (kat)

[Lukáš 22,47–54](#)

[Lukáš 22,63–71](#)

[Lukáš 23,1–25](#)